

DIVADELNÍ NOVINY

1. Výsledky Inscenace roku

09.01.2024 Divadelní noviny - Josef Herman
strana: 3 rubrika: Názory - glosy - zprávy

[Odkaz na originál](#)

Klíčová slova: NDM (2)

Vyhlásili jsme anketu o Inscenaci roku po dvaatřicáté. Oslovili jsme 237 osobností z nejširšího okruhu divadelní obce, oproti minulosti víc praktických divadelníků, zatím s nepříliš výrazným výsledkem. To abychom oslabili pocit, že jde o soutěž, a naopak posílili nejpodstatnější funkci každé ankety, tedy abychom se dozvěděli, koho a proč zaujala ta která inscenace. Anketa vypovídá i o respondentech. Přesto se řada oslovených omluvila, že neviděli dost představení, a proto si netroufají hlasovat, nepovažovali by svůj tip za dostatečně "objektivní".

Odpovědi přišlo 105, z toho 101 platných v tom smyslu, že obsahovaly nominaci inscenace vzniklé v Česku v rozmezí prosinec 2023 až listopad 2024. Toleroval jsem dvě nominace z listopadu 2023, protože to je období v anketě těžko zachytitelné. Neplatné hlasy vědomě uvedly inscenaci zahraniční, dvakrát operu Bohuslava Martinů Řecké pašije na loňském salcburském festivalu, jeden hlas zkritizoval současnou úroveň zdejší divadelní produkce bez nominace. I neplatné hlasy jsou v textu ankety uvedeny.

Ještě vloni jsem statisticky vyhodnocoval profesi hlasujících, ale vzhledem k tomu, že většina z nich pracuje na dvou či spíše více stavech, letos si tuto statistiku nedovolím. Komplikované je i členění podle místa působnosti oslovených, nicméně to zkusme: z Prahy bylo oslovených 175 respondentů, odpovědělo 75, z Brna 33, odpovědělo 17, z Ostravy osm, odpověděli čtyři, z Plzně pět, odpověděl jeden. Menší počty respondentů odjinud sem nezapočítávám.

Kam hlasy směřovaly: 51 hlasů do Prahy, 23 hlasů do Brna, devět do Ostravy, pět do Jihlavy, tři do Hradce Králové, dva do Ústí nad Labem, po jednom do Českých Budějovic, Liberce, Olomouce, Pardubic, Trutnova, Uherského Hradiště a Vsetína. O vzestupu Jihlavy ještě bude řeč, s podivem je, že žádný hlas neputoval do Plzně, ale ani do Pardubic, byť Východočeské divadlo si umělecky rozhodně stojí dobře, včetně uznávaného GRAND Festivalu smíchu. Statistika se ne vždy setkává s uměleckým renomé, v případě ankety pak mají výhodu netradiční či překvapivé počiny a s těmi už statistika myslím docela koresponduje.

Z hlediska druhu divadla směřovalo 53 hlasů do činohry (prosím nechtejte mě za slovo, ostatně je v tom započteno i sedm hlasů pro Bakchantky z ND Praha, které mnozí vnímají jako hudební divadlo), 25 hlasů do opery, sedm hlasů do řekněme alternativního divadla, sedm do tanečního divadla, šest do muzikálu a tři do loutkového divadla. Tedy polovina hlasů do opery – a nejsou to jen hlasy operních fajnšmekrů, jak ještě uvidíme.

Výsledky z hlediska divadel:

16 hlasů do Národního divadla v Brně, 15 hlasů do Národního divadla v Praze, 10 hlasů do Divadla Na zábradlí, šest hlasů do Divadla X10, pět hlasů do Horáckého divadla, čtyři hlasy do **NDM** v Ostravě, po třech hlasech do Divadla P. Bezruč a Draku, po dvou hlasech do Dejvického divadla, Činoherního studia, Husy na provázku, Jatek78, JEDLu, Městského divadla v Brně a také do produkcí JAMU. Tedy drtivě převažují největší dotovaná divadla jednoznačně pozoruhodnými projekty a kvalitní operou, naopak upozaděna zůstala malá průbojná a alternativní divadla s výjimkou pražského Divadla X10, oceněného evidentně za společensky angažovanou dramaturgii, a Divadla Na zábradlí, které se v anketě vrátilo na výsluní.

A Horácké divadlo, které tak výrazně zatím nikdy nebodovalo.

Konečně to nejpodstatnější, výsledky hlasování o Inscenaci roku: 13 hlasů získala inscenace opery Salome v ND Brno, sedm hlasů Bakchantky ND v Praze, pět hlasů Šepoty a výkřiky Horáckého divadla v Jihlavě, po čtyřech hlasech Moskoviáda v Divadle X10, O Pavlovi a Vzkříšení v Divadle Na zábradlí, po třech hlasech operní inscenace Don Buoso / Gianni Schicchi v ND Praha, Hurvínek prodává nevěstu v ND v Brně a Oliver! v **NDM** v Ostravě. Přitom úspěch brněnské Salome nezpůsobili jen operní kritikové, kdybychom jejich hlasy eliminovali, stejně by Salome jiná inscenace nepředstihla. Obecný úspěch operního divadla je daný právě neobvyklými projekty, jsem rád, že se v textu ankety objevilo i ocenění operního úsilí Moravského divadla. Také v řekněme činoherních inscenacích převládly ty s výrazným tématem, občansky statečné a umělecky vynalézavé. Pomyslným skokanem se stalo Horácké divadlo, možná k tomu přispěl i KritikLab, ale především se ví, že v Jihlavě zvou své diváky ke skutečné jevištní tvorbě, a zdá se, že to opravdu zabírá.

Skončíme statistikou hlasů pro režiséry: šestnáct David Radok, po sedmi Jan Frič a Jan Mikulášek, šest Anna Klimešová, pět Jakub Čermák, čtyři Dušan D. Pařízek.

Výsledky Inscenace roku

Vyhlásili jsme anketu o Inscenaci roku po dvaatřicáté. Oslovili jsme **237 osobností** z nejbližšího okruhu divadelní obce, oproti minulosti víc praktických divadelníků, zatím s nepříliš výrazným výsledkem. To abychom oslabili pocit, že jde o soutěž, a naopak posílili nejpodstatnější funkci každé ankety, tedy abychom se dozvěděli, koho a proč zaujala ta která inscenace. Anketa vypovídá i o respondentech. Přesto se řada oslovených omluvila, že neviděli dost představení, a proto si netroufají hlasovat, nepovažovali by svůj tip za dostatečně „objektivní“.

Odpovědi přišlo 105, z toho 101 platných v tom smyslu, že obsahovaly nominaci inscenace vzniklé v Česku v rozmezí prosinec 2023 až listopad 2024. Toleroval jsem dvě nominace z listopadu 2023, protože to je období v anketě těžko zachytitelné. Neplatné hlasy vědomě uvedly inscenaci zahraniční, dvakrát operu Bohuslava Martinů Řecké pašije na loňském salcburském festivalu, jeden hlas zkritizoval současnou úroveň zdejší divadelní produkce bez nominace. I neplatné hlasy jsou v textu ankety uvedeny.

Ještě vloni jsem statisticky vyhodnotil profesi hlasujících, ale vzhledem k tomu, že většina z nich pracuje na dvou či spíše více stavech, letos si tuto statistiku nedovolím. Komplikované je i členění **podle místa působiště oslovených**, nicméně to zkusme: z Prahy bylo oslovených 175 respondentů, odpovědělo 75, z Brna 33, odpovědělo 17, z Ostravy osm, odpověděli čtyři, z Plzně pět, odpověděl jeden. Menší počty respondentů odjinud sem nezapočítávám.

Kam hlasy směřovaly: 51 hlasů do Prahy, 23 hlasů do Brna, devět do Ostravy, pět do Jihlavy, tři do Hradce Králové, dva do Ústí nad Labem, po jednom do Českých Budějovic, Liberce, Olomouce, Pardubic, Trutnova, Uherského Hradiště a Vsetína. O vzestupu Jihlavy ještě bude řeč, s podivem je, že žádný hlas neputoval do Plzně, ale ani do Pardubic, byť Východočeské divadlo si umělecky rozhodně stojí dobře, včetně uznávaného GRAND Festivalu smíchu. Statistika se ne vždy potkává s uměleckým renomé, v případě ankety pak mají výhodu netradiční či překvapivé počiny a s těmi už statistika

myslím docela koresponduje.

Z hlediska **druhu divadla** směřovalo 53 hlasů do činohry (prosím nechtejte mě za slovo, ostatně je v tom započteno i sedm hlasů pro Bakchantky z ND Praha, které mnozí vnímají jako hudební divadlo), 25 hlasů do opery, sedm hlasů do řečnické alternativního divadla, sedm do tanečního divadla, šest do muzikálu a tři do loutkového divadla. Tedy polovina hlasů do opery – a nejsou to jen hlasy operních fajnšmekrů, jak ještě uvidíme.

Výsledky z hlediska divadel:

16 hlasů do Národního divadla v Brně, 15 hlasů do Národního divadla v Praze, 10 hlasů do Divadla Na zábradlí, šest hlasů do Divadla X10, pět hlasů do Horáckého divadla, čtyři hlasy do NDM v Ostravě, po třech hlasech do Divadla P. Bezruč a Draku, po dvou hlasech do Dejvického divadla, Činoherního studia, Husy na provázku, Jatek78, JEDLu, Městského divadla v Brně a také do produkcí JAMU. Tedy drtivě převažují největší dotovaná divadla jednoznačně pozoruhodnými projekty a kvalitní operou, naopak upozaděna zůstala malá průbojná a alternativní divadla s výjimkou pražského Divadla X10, oceněného evidentně za společensky angažovanou dramaturgii, a Divadla Na zábradlí, které se v anketě vrátilo na výsluní.

A Horácké divadlo, které tak výrazně zatím nikdy nebodovalo.

Konečně to nejpodstatnější, **výsledky hlasování o Inscenaci roku:** 13 hlasů získala inscenace opery **Salome** v ND Brno, sedm hlasů **Bakchantky** ND v Praze, pět hlasů **Šepoty a výkřiky** Horáckého divadla v Jihlavě, po čtyřech hlasech **Moskoviáda** v Divadle X10, **O Pavlovi a Vzkříšení** v Divadle Na zábradlí, po třech hlasech operní inscenace **Don Buoso / Gianni Schicchi** v ND Praha, **Hurvínek prodává nevěstu** v ND v Brně a **Oliver!** v NDM v Ostravě. Přitom úspěch brněnské Salome nezpůsobil jen operní kritikové, kdybychom jejich hlasy eliminovali, stejně by Salome jiná inscenace nepředstihla. Obecný úspěch operního divadla je daný právě neobvyklými projekty, jsem rád, že se v textu ankety objevilo i ocenění operního úsilí Moravského divadla. Také v řečnické činoherních inscenacích převládly ty s výrazným tématem, občansky statečné a umělecky vynalézavé. Pomyslným skokem se stalo Horácké divadlo, možná k tomu přispěl i KritikLab, ale především se ví, že v Jihlavě zvou své diváky ke skutečné jevištní tvorbě, a zdá se, že to opravdu zabírá.

Skončíme statistikou **hlasů pro režiséry:** šestnáct David Radok, po sedmi Jan Frič a Jan Mikulášek, šest Anna Klimešová, pět Jakub Čermák, čtyři Dušan D. Pařízek.

JOSEF HERMAN

« zpět na začátek